

BOLEZNI, KI JIH PRENAŠAJO KLOPI IN UKREPI OB VBODU KLOPA

Slovenija sodi med države z veliko verjetnostjo za okužbo s povzročitelji bolezni, ki jih prenašajo klopi. Najpogostejša je Lymska borelijoza, sledi ji klopni meningoencefalitis (KME). Zelo pomembno so previdnostni ukrepi, saj se s toplejšim vremenom začne tudi aktivnost klopov.

Klopi pozimi otrpnejo, aprila se zbudijo, v maju, juniju in juliju pa je njihova aktivnost največja. Zelo so odvisni tudi od vlage. Največ klopov je na vlažnih mestih mešanih gozdov z gosto podrastjo do nadmorske višine 600 m. Njihovi gostitelji so lahko divje in domače živali, tudi ptice.

Pri vbodu porine klop svoj rilec globoko v kožo in se tam zasidra z dvema kaveljčkoma. Vbod ni boleč in klopa opazimo šele, ko se napije krvi. Pri tem se poveča od 1,5 na 6 mm in več v premeru. Vbodno mesto začne srbeti. Vsi klopi niso okuženi. Okužen klop lahko prenese z vbodom na človeka dve bolezni - klopni meningoencefalitis in Lymsko borelijozo.

<https://www.prvalekarna.com/blog-posts/clanki-seznam/zakaj-se-moramo-zascititi-pred-klopi>

<https://vizita.si/bolezni/pomembna-informacija-ce-vas-ugrizne-klop.html>

KLOPNI MENINGOENCEFALITIS

Inkubacija (čas od vboda klopa do pojava bolezenskih težav) je 7-20 dni, večinoma 10 dni. Bolezen poteka v dveh fazah. V prvi fazi, ko je virus v krvi, ima bolnik nekaj dni vročino, glavobol in otrpel tilnik. Po večdnevem premoru, navadno brez bolezenskih znakov, sledi druga faza, ko se virus naseli v osrednjem živčevju in povzroča vnetje možganskih ovojnic ali možganovine. Bolezen poteka večinoma blago in mine v nekaj dneh, lahko pa je potek težji, tudi pri otrocih ter z resnimi in dolgotrajnimi posledicami. Zdravljene je simptomatsko.

Bolezen učinkovito preprečujemo s cepljenjem. Osnovno cepljenje sestavljajo trije odmerki, ki se aplicirajo v mišico. Cepljenje lahko začnemo od dopolnjenega 12. meseca starosti. Za otroke, rojene od l. 2016 dalje, je osnovno cepljenje brezplačno. Če je bil otrok, rojen od l. 2016 dalje, že cepljen proti KME s samoplačniškim cepivom, so naslednji trije odmerki brezplačni. Pri izbranem zdravniku vašega otroka se informirajte glede začetka cepljenja in časovnih razmikov med posameznimi odmerki cepiva.

LYMSKA BORELIOZA

Bolezen poteka v več fazah, ki se raztegnejo v mesece in se neprepoznana in nezdravljena nadaljuje v kronično obolenje več telesnih organov. V prvi fazi je prizadeta koža, ki se pokaže kot rdečina v nivoju kože, ki na sredi blede, rdeči rob pa se v obliki obroča širi v okolico. Velikost obroča lahko doseže tudi velike dimenzije. Obroč se običajno pojavi približno 14 dni po ugrizu klopa, lahko tudi 90 dni kasneje. Več kot polovica bolnikov navaja srbenje v predelu izpuščaja. Izpuščaj je lahko na mestu ugriza ali drugje, lahko je eden ali jih je več. Polovica bolnikov se ne spomni predhodnega ugriza klopa. **Bolezen zdravimo z antibiotiki.**

<https://radioprvi.rtvsllo.si/2018/06/borelijoza-sluh/>

POMEMBNO

1. Ko se vrnemo s sprehoda, dobro pregledamo kožo celega telesa.
2. **Če smo našli klopa, ga čimprej previdno odstranimo. Klopa odstranimo doma.**
3. Za odstranitev uporabimo navadno pinceto ali pinceto, ki je namenjena odstranjevanju klopov. Klopa primemo s pinceto čim bližje koži in ga z enakomernim gibom izvlečemo. Če ostane del klopa v koži, npr. zatrgana glava oz. rilček, ostanek pustimo v koži in ga ne odstranjujemo. Ta del klopa, ki je ostal v koži, ni nevaren za prenos okužbe s klopa na človeka in bo odpadel sam od sebe v nekaj dneh.
4. Za odstranjevanje klopov ne uporabljamo olja, krem, petroleja ali drugih mazil. Klopa med odstranjevanjem ne vrtimo.
5. Po odstranitvi klopa razkužimo mesto, kjer je bil prisesan, prav tako pinceto, ki smo jo uporabili.
6. Po odstranitvi klopa opazujemo otroka za morebiten pojav zgoraj opisanih bolezenskih znakov. Okrogla, ovalna oz. obročasta rdečina se lahko pojavi kjerkoli po telesu še več tednov po ugrizu.
7. **Izjemoma je potrebna odstranitev klopa pri zdravniku. V tem primeru se predhodno posvetujete z izbranim zdravnikom in sledite danim navodilom.**
8. **Cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu je varno in učinkovito in ga svetujemo od dopolnjenega 1 leta starosti.**

Še nekaj uporabnih informacij:

- Klopa dobimo, ko npr. oplazimo grmovje in nas klop zazna s svojimi čutili. Na sprehodih in izletih v naravo se zato pred klopi zaščitimo z oblačili, pri katerih je čim več kože pokrite (dolge hlače, dolgi rokavi). Oblačila naj bodo svetle barve, da klopa na njih lažje opazimo. Klopa lahko dobimo tudi na domačem vrtu ali travniku pred hišo.
- Proti klopom se lahko zaščitimo s sredstvi za odganjanje mrčesa, vendar zaščita ni povsem zanesljiva in deluje sorazmerno kratek čas. Ta sredstva so tudi potencialno škodljiva, še posebno ob pogosti in nepravilni uporabi, zato je potrebna previdnost pri uporabi, pri dojenčkih in majhnih otrocih pa so odsvetovana.
- Po vbodu klopa ne pride vedno do okužbe. Okužba lahko poteka tudi brez bolezenskih znakov – asimptomatsko.
- Osebe, ki so prebolele klopni meningoencefalitis, so zaščitene pred boleznijo in ne potrebujejo cepljenja.

<https://bivanje.si/zdravje-zascitite-se-pred-klopi-z-naravnimi-repelenti/>